

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **T. Š.**, bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. P. M., advokátom so sídlom v L., proti žalovanému **R.**, so sídlom v R., IČO: X., **o vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 308/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2009 sp. zn. 9 Co 245/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 15. apríla 2009 č.k. 8 C 308/2005-230 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby bol žalovaný súdom zaviazaný zaplatiť jej 1 062 Sk s prísľušenstvom (úrokom z omeškania za obdobie od 16. novembra 2000 do 16. novembra 2004) ako bezdôvodné obohatenie, ktoré získal na jej úkor neoprávneným užívaním nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území K., ktoré sú zapísané na listoch vlastníctva č. X., X., X., X., X. a X.. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že žalobkyňa je vlastníčkou pozemkov, o ktorých tvrdila, že sú neoprávnene užívané žalovaným. Preukázané nebolo ani to, že žalovaný tieto pozemky vôbec užíva, resp. ich užíva bez právneho dôvodu (§ 451 Občianskeho zákonníka).

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline rozsudkom z 31. augusta 2009 sp. zn. 9 Co 245/2009 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa v potrebnej miere zistil rozhodujúci skutkový stav, dospel k správnym a úplným skutkovým zisteniam a na ich základe vec správne právne posúdil. Žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietala, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je nespravodlivé, nezákonné a nie je podložené dostatočným zistením rozhodujúceho skutkového stavu. Odvolací súd vychádzal „len z rozsudku Okresného súdu Žilina bez hlbšieho skúmania veci“. I keď žalobkyňa „riadne zdokladovala svoje vlastníctvo aj listinami z katastra nehnuteľností“, súd to „ignoroval“ a neodôvodnene „rozšíril svoje rozhodovanie o neskoršie obdobie“. Súdny prehliadli, že sa snažila dosiahnuť svoj nárok ešte pred podaním žaloby a akceptovali žalovaným „uvedené nesprávne údaje“. „Ignorovali“ nielen ňou predkladané dôkazy preukazujúce jej vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, ale aj skutočnosti, ktoré z týchto dôkazov vyplývajú. V dôsledku toho dospeli k nesprávnomu právnomu záveru, že žalovaný na jej úkor nezískava bezdôvodné obohatenie. Súdy v konaní nevykonali všetky potrebné dôkazy a dôkazy, ktoré vykonali, nesprávne vyhodnotili. Z týchto dôvodov žalobkyňa žiadala napadnuté rozhodnutie buď zmeniť tak, že jej žalobe bude vyhovené, alebo zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V priebehu dovolacieho konania dodatočne zaslala dovolaciemu súdu plnomocenstvo udelené 12. októbra 2010 advokátovi JUDr. P. M., ktorý požiadal o lehotu 15 dní na „zaujatie stanoviska k podanému dovolaniu“.

Žalovaný vo svojom vyjadrení poprel opodstatnenosť dovolania a žiadal zamietnutie tohto mimoriadneho opravného prostriedku žalobkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Advokát JUDr. P. M. v lehote 15 dní, ale ani do rozhodnutia dovolacieho súdu nedoplnil dovolanie vypracované žalobkyňou, preto dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania v znení, vyhotovenom žalobkyňou.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 5 veta prvá O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde (§ 238 ods. 5 veta tretia O.s.p.).

V danom prípade bola žaloba podaná 18. novembra 2002. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa týka peňažného plnenia 1 062 Sk (35,25 €). Výška minimálnej mzdy v deň podania žaloby predstavovala 5 570 Sk (t.j. 184,89 €) – vid' nariadenia vlády č. 514/2002 Z.z.; trojnásobok tejto minimálnej mzdy je 16 710 Sk (554,67 €). Dovolanie žalobkyne teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (35,25 € < 554,67 €). Prípustnosť dovolania žalobkyne je vylúčená priamo zo zákona – ustanovením § 238 ods. 5 O.s.p. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že dovolanie navyše smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom nebola vyslovená prípustnosť dovolania; napadnutý rozsudok teda nevykazuje ani znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

Dovolanie žalobkyne by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. však nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii procesnej vady tejto povahy, ale iba zistenie, že v konaní skutočne k predmetnej vade došlo.

Žalobkyňa existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto nevyplýva ani z týchto ustanovení.

Obsah dovolania (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) nevyklučuje celkom, že žalobkyňa v ňom namietla procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p. Pre tento prípad dovolací súd uvádza nasledovné:

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Dovolateľka naznačuje, že postupom súdov nižších stupňov jej bola odňatá možnosť pred súdom konať tým, že súdy „neakceptovali“ a „ignorovali“ dôkazy, nevykonali všetky dôkazy na preukázanie sporných skutočností a vykonané dôkazy nesprávne hodnotili, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednávací zásada. Účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O.s.p.). Súdna prax je jednotná v tom, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/

O.s.p. (vid' R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Pokiaľ súd niektorý navrhovaný dôkaz nevykoná, môže to viesť (nanajvýš) k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom. K procesným právam účastníka nepatrí, aby bol vykonaný každý dôkaz, ktorý účastník zo svojich subjektívnych hľadísk považuje za významný, alebo aby bol dôkaz vyhodnotený spôsobom, ktorý považuje účastník za správny. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 213 ods. 5 O.s.p.). Ak súd rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nerozhodné alebo nadbytočné), nejde o postup, ktorým bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Pri hodnotení dôkazov ide o činnosť súdu, pri ktorej vykonané dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súdom pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotené, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, to však samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

K námietkam dovolateľky, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení a z nesprávne vyhodnotených dôkazov, že odvolací súd bez akéhokoľvek vlastného posúdenia prijal skutkové závery prvostupňového súdu, dovolací súd uvádza, že dovolateľkou tvrdené nesprávnosti a neúplnosti (pokiaľ k nim vôbec došlo) by mohli viesť nanajvýš k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Procesná vada tejto povahy je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Dovolateľka zastáva názor, že súdy vec nesprávne právne posúdili (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový

stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. novembra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková